

บทที่ 1

บทนำ

จากการระบาดของโรคไข้หวัดนกในประเทศไทยและภูมิภาคเอเชีย ได้สร้างความสูญเสียอย่างมหาศาลต่อเศรษฐกิจโดยรวมของประเทศ โดยเฉพาะฟาร์มสัตว์ปีกต่างๆ เช่น ไก่ เป็ด นก ทำให้สัตว์ปีกดังกล่าวเสียชีวิตไปจำนวนหนึ่ง และถูกทำลายไปอีกจำนวนมาก ทั้งนี้ก็เพราะด้วยเหตุผลที่เกรงว่าจะเป็นตัวแพร่เชื้อออกไป โดยโรคนี้สามารถติดต่อสู่คนที่สัมผัสกับสัตว์ที่ป่วยได้ ทำให้อาจเสียชีวิต (หากอยู่ในสภาวะอ่อนแอ) โรคนี้เพิ่งจะเข้ามาระบาดในประเทศไทย และอีกหลายประเทศในภูมิภาคเอเชียเมื่อปลายปี 2546 มีผลทำให้ประชาชนทั่วไปตื่นกลัวไม่กล้าบริโภคอาหารและผลิตภัณฑ์จากสัตว์ปีก ยิ่งเพิ่มความเสียหายให้กับผู้เลี้ยง ผู้ประกอบการและธุรกิจที่เกี่ยวข้อง เช่น การส่งออกไก่สดต้องหยุดชะงักอย่างสิ้นเชิง โดยต่างชาติที่รับซื้อเนื้อไก่ของไทยได้ประกาศยุติระยะเวลาการรับซื้อเนื้อไก่ประเภทที่ไม่ผ่านความร้อนออกไปแบบไม่มีกำหนด ส่วนไก่สุกส่งออกได้บ้าง ทั้งนี้ตลอดปี 2547 ส่งออกได้รวม 2 แสนตัน ลดลงจากปีก่อนหนึ่งเท่าตัว เหตุการณ์เช่นนี้อาจมีผลกระทบในระยะยาวได้ เช่น ภาวะการหางานยากของบัณฑิตในสาขาสัตวศาสตร์/สัตวบาล และสาขาที่เกี่ยวข้อง เกษตรกรผู้เลี้ยงสัตว์รายย่อยและรายขนาดกลางต้องล้มเลิกกิจการไป และที่สำคัญจะเป็นตัวกระตุ้นให้โครงสร้างทางสังคม รวมทั้งวิถีชีวิตของคนในชนบทเปลี่ยนแปลงไป เป็นต้น

จากการที่รัฐบาลได้เลือกใช้มาตรการปฏิบัติแบบสูงสุดของ OIE (Office international des epizooties) คือ ทำลายสัตว์ปีกทุกชนิดในรัศมี 5 กม. จากจุดพบโรค และห้ามเคลื่อนย้ายสัตว์ปีกทุกประเภท รวมถึงผลิตผล (ไข่) ในพื้นที่รัศมี 50 กม. (quarantine area) ทำให้ประชาชนทั่วไปตื่นตระหนก และมีผลกระทบอย่างรุนแรงต่อเกษตรกรผู้เลี้ยงสัตว์ปีก ซึ่งจะเห็นได้จากข้อมูลการทำลายสัตว์ปีกในภาคเหนือตอนบน พบว่า 3 จังหวัดที่มีการทำลายสัตว์ปีกสูงสุด คือ จ.เชียงใหม่ ลำพูน และน่าน มีสัตว์ปีกถูกทำลายไปทั้งสิ้น 8.8, 3.9 และ 2.8 แสนตัว คิดเป็นสัดส่วนของจำนวนสัตว์ปีกที่มีอยู่ก่อนการทำลายเท่ากับ 23.4, 39.4 และ 66.2% ตามลำดับ (สุชน และคณะ, 2548) ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อความสามารถในการผลิตสัตว์ปีก ทำให้ไม่เพียงพอต่อการบริโภคในอนาคต อีกทั้งมาตรการฟื้นฟูของภาครัฐที่ให้ความช่วยเหลือแก่เกษตรกรผู้เลี้ยงสัตว์ปีกนั้น กำหนดให้ต้องปรับเปลี่ยนระบบโรงเรือนจากเดิมแบบเปิดไปเป็นแบบปิด (Evaporative cooling systems) เนื่องจากเชื่อว่าสามารถช่วยลดการแพร่ระบาดของโรคไข้หวัดนกได้

นอกจากนี้การกำหนดนโยบายหรือแผนการช่วยเหลือเพื่อฟื้นฟูเกษตรกรด้วยการลดเซช พันธุ์สัตว์ รวมทั้งการโน้มนำให้สถาบันการเงินปล่อยสินเชื่อ โดยชักจูงหรือมีเงื่อนไขให้เกษตรกร ต้องปรับเปลี่ยนวิธีการเลี้ยงจากเดิม ไปสู่การใช้โรงเรือนปิด ซึ่งต้องลงทุนสูง ทำให้เป็นอุปสรรคต่อ เกษตรกรบางระดับ

ดังนั้น จึงเห็นควรให้มีการศึกษาถึงความเป็นไปได้ในการปรับสภาพฟาร์ม รวมทั้งประเมิน ประสิทธิภาพของฟาร์ม และต้นทุนการผลิตที่แท้จริงของเกษตรกรกลุ่มผู้เลี้ยงไก่ไข่ใน จ.เชียงใหม่ ซึ่งส่วนใหญ่เป็นฟาร์มอิสระขนาดเล็กและขนาดกลาง ว่ามีศักยภาพเพียงพอที่จะปรับตัวเข้าสู่ระบบ มาตรฐานการผลิตสัตว์ปีกดังกล่าวได้หรือไม่ และมีความยั่งยืนมากน้อยเพียงใด ซึ่งจะเป็นประโยชน์ ต่อการพัฒนาอุตสาหกรรมการผลิตสัตว์ปีกของประเทศไทยในอนาคต

วัตถุประสงค์ เพื่อ

1. ศึกษาผลกระทบทางด้านการผลิตและความคิดเห็นของเกษตรกรผู้เลี้ยงไก่ ไข่ใน จ. เชียงใหม่ต่อโรคไข้หวัดนก
2. วิเคราะห์ความเป็นไปได้ ตลอดจนปัญหาและอุปสรรคในการปรับสภาพฟาร์มเข้าสู่ มาตรฐานการป้องกันโรคไข้หวัดนก

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

Copyright© by Chiang Mai University

All rights reserved